

TORONTÁL

Ara	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljyeva (Zápolya) u.1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgőny cím: Torontál, Veliki Bečkerek		Hirdetések díjszabás szerint	Din
			Megjelenik naponta délelben	

Pasity születésnapja — országos ünnep.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Beograd, szept. 12.

Pasity Nikola miniszterelnök a jövő év elején ünnepi születésének nyolcvanadik évfordulóját. A vajdasági radikális képviselők elhatározták, hogy emlékeztetésként számára ezt a napot és országos ünnepet tartanak a ritka születésnap alkalmából. Az impozáns méretűeknek ígérkező ünnepségek előkészületeit már a napokban megkezdik.

Megkezdődnek rövidesen a közvetlen francia-német tárgyalások.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, szept. 12.

Az Achtuhrblatt párisi jelentése szerint minden cáfolat ellenére is hiteszték, hogy a kancellár és a francia nagykövet között megkezdődött a tárgyalások előkészítése.

Allítólag egy nagy állású francia személyiség a német birodalmi gazdasági- és pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalásai után konkrét javaslatokkal Párisba utazik.

Páris, szept. 12.

A külügyminisztériumban tegnap este megrősítették a német-francia érintkezés híreit. Azt azonban hangsúlyozzák, hogy a berlini francia nagykövet a kancellártól formális ajánlatot kapott.

A Daly Mail arról értesül, hogy a kancellár harminc százalékos részesedést ajánl föl valamennyi német iparvállalat részvényeiből.

Páris, szept. 12.

A Petit Parisien brüsszeli hiteles forrásból arról értesül, hogy a német kormány a jóvátétel és a Ruhr-válság megoldására jegyzéket küldött Belgiumnak és Franciaországnak.

Az Independance Belge írja, hogy néhány napja Strezemann kancellár meghívta gróf Della Faille berlini belga nagykövetet tanácskozássra az új jóvátételi tervéről. A tárgyalások kedvezően indultak.

Strezemann beismerte, hogy Németország végromlás előtt áll és hogy a katasztrófát csak úgy kerülheti el, ha eddigi módszereitől radikálisan eltér.

Hír szerint Curzon párisi látogatása alkalmából tanácsolta a német kormánynak, hogy igyekezzen Franciaországgal megegyezni.

A demokraták erős ellenzéki harcra készülnek.

A németek még nem nyilatkoztak. — A dzsemijettek követeléseit. — Sürgetik a klerikálisokkal való megegyezést.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 12.

A miniszterelnök, mint ahogy a „Torontál” tegnapi számában megírta, átvette reszortjának vezetését és hozzáfogott a nagy munkához, hogy a felgyülemlett kül- és belpolitikai kérdéseket elintézzék.

A kormány, jól értesült körök állítása szerint, előbb a külpolitikai problémákat vitatja meg és csak a döntés meghozatala után lát neki a belső ügyek rendezéséhez.

A szkupstina őszi ülészsaka rövidesen megkezdődik, de még mindig nem tudni, milyen lesz az ülészsakon a kormány helyzete.

A nyári szünet kihirdetése előtt a kormány zavartalanul dolgozhatott, mert a szükséges parlamenti többség mellette állott, a jövő azonban, tárgyilagossá szemmel nézve az eseményeket, még sok bizonytalanságot rejteget. Így tisztázásra szorul még a dzsemijettekkel való összekülönbözés kérdése, melynek mielőbbi kedvező megoldása, a krízis elkerülése érdekében feltétlenül nagy fontossággal bír. Délszerbiában ugyanis éles összeütközések voltak a muzulmán és szláv elemek között, ami miatt a dzsemijettek panaszszal éltek és orvoslást követelnek. Nagy kérdés még az is, hogy a német-párt megmarad-e loyálisnak a

kormánnyal szemben, mert újabban már olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a német-klub megváltoztatja eddigi magatartását.

Radikális körökben mindezek mellett nem itélik meg pesszimistikusan a kormány helyzetét. Hogy azonban pozícióját még jobban megerősítsék, nem ellenkeznek azzal, hogy a klerikális-párttal megkísérik a végleges egyezményt. A radikális körök többféleképpen kommentálják a megállapodás feltételeit, abban azonban valamennyien kivétel nélkül megegyeznek, hogy

a megegyezés nem lépheti át a vidovdani alkotmány alapját.

Ezideig ugyancsak nem kötelező, tehát félhivatalos megbeszélések folytak a radikális- és klerikális-párt között, valószínű azonban, hogy rövidesen komoly formában is megindulnak a tárgyalások. Korosec Anton dr., a klerikálisok mindenható vezetője különben még nem utazott el Beogradból. Hír szerint máris érintkezést keres a radikális-párti vezető politikussal.

A többi ellenzéki erősségnek a kormánnyal szembeni magatartásáról csak annyit, hogy a demokraták és földművelők energikus és kíméletlen harcra készülnek a szkupstina őszi ülészsakban.

Elnapolták a magyar parlamentet.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, szept. 12.

A magyar nemzetgyűlést ma kormányzó-kézirattal október 13-ikára elnapolták. Az első ülés a közbeeső vasárnap miatt október 15-ikén lesz. Az egész ellenzék meglehetősen erős ellenzésének adott kifejezést az elnapolás felolvasásakor, az egységspárt tapssal tüntetett mellette.

TÖZSDE

Szeptember 12

Beograd. (Zárlat.) Páris 535, London 42250, Newyork 9260, Genf 1673-50, Milano 411, Prága 278, Berlin 150, Wien 0129, Szaloniki 165, Bukarest 4290, Szófia 88, Budapest 55, Amsterdam 3660.

Görögország szeptember huszadikán ad elégtételt Olaszországnak.

Páris, szept. 12.

A nagykövetségi konferencia tegnapi ülésén utasította az olasz delegátust, hogy szerezzen kormányától felvilágosítást arra nézve, hogy miképpen akarják Korfu kiürítését végre hajtani.

A gyilkosság körülményeinek megvizsgálására kiküldött bizottság hét-főn fog a tett helyén megjelenni. Ha jelenti, hogy a vizsgálatot szabályszerűen megkezdte, úgy a nagykövetségi konferencia megkezdheti Korfu kiürítésének előkészítésére szóló dátum megállapítását.

Róma, szept. 12.

A Messagero jelenti Párisból, hogy a nagykövetségi értekezlet Mussolininál azt kérte, hogy határozza meg szeptember 18. és 25-ike között mely napon kívánja Görögország erkölcsi jóvátételét átvenni és hogy közölje követeléseinek szabatos szövegét.

A Tribuna támadja a külföldi köröket, amelyek föltételezik, hogy Olaszország nem tartja meg Korfu kiürítésére vállalt kötelezettségét.

A nemzetközi flotta megjelenése Pireuszban a görög bocsánatkérés átvételére valószínűleg szeptember 20-án lesz. A meggyilkolt tiszték holttestét is valószínűleg szeptember 20-ikán teszik hajóra Prevezában.

Róma, szept. 12.

A lapok jelentik Rómából, hogy a görög kormány le akarja tartóztatni az epiruszi bizottság tagjait és Bodzaris ezredet, akiket leginkább tartanak bűnösöknek a gyilkosság értelmi megszervezésében. A görög kormány nyolc gyanús egyént már letartóztatott és Janinába szállított.

Páris, szept. 12.

A Petit Parisien arról értesül, hogy a Népszövetséghez érkezett jelentések szerint az olaszok szeptember 15-ikén megkezdik Korfu kiürítését.

Szabadlábba helyezték a toráki gyilkosság egyik terheltjét.

Bečkerek, szept. 13.

Ez év májusában rejtélyes gyilkosság történt Torákon, amelynek egy jómódu, tekintélyes földbirtokos esett áldozatul. A meggyilkolt Mucov Pavel dúsgazdag földbirtokos, a kérdéses nap estején, mint rendszeren, korán lefeküdt az érez alatt felállított ágyban. Közvetlenül éjfél előtt lövés dördült el. A golyó a szerencsétlen gazdálkodó torkába fúródott, szétrombolta a gégejét és azonnali halálát okozta.

A házban, a megölt Mucov Pavlen és feleségén kívül, csak veje és annak családja lakott. A csendőrség a nyomozás során természetesen elősorban a lakókat hallgatta ki, közöttük Annica Pavelt, a vót akinek szerepe már az első naptól gyanús volt a hatóság előtt. Annica szerint ő hallotta meg legelőször a lövést és dacára annak, hogy lakószobája távol volt apósa ágyától, a következő pillanatban már ott termett a meggyilkoltnál. A csendőrségi vizsgálat beigazolta az eredeti feltételeket, hogy tudnillik maga a vót gyilkolta meg a tekintélyes gazdálkodót. A csendőrség alapos gyanúok alapján elfogta és letartóztatta Annica Pavelt, aki a bizonyítékok terhe alatt megtört, és bevallotta tettét.

A gyilkos vót azóta a bečkerek fogházban ül s mint vizsgálati fogoly várja a tárgyalás napját, amikor a független bíróság fog ítéletet mondani felette. A helybeli fogház vendége volt a tegnapi napig a meggyilkolt Mucov Pavel felesége is, akit bűnrészesség gyanúja alapján tartóztattak le. Mucov Juliannát tegnap délelőtt a vizsgálati bíróság szabadlábba helyezte, az eljárást azonban tovább folytatják ellene.

HIREK

Eljegyzés. Steiner Lili Veliki Beeskerek, Schreiber Ady Novi Sad jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Andrijevitj alkaptány távozása. Andrijevitj Zsarko rendőralkaptány állásáról lemondott. Távozásával egy kötelességtudó, lelkiismeretes tisztviselőjét veszítette el a város, akinek értékes munkásságával minden feljebbvalója tisztában volt.

Nyugdíjazások. Közézől Izabella beeskereki polgári iskolai tanárnőt és Bernát András panosevoi elemi iskolai tanítót a közoktatásügyi miniszter nyugdíjazta.

Tűz. Krizan Zsiva botosi földmives udvarán álló szalmakazal, eddig kiderítetlen módon kigyulladt. A kár ötszáz dinár.

Kinevezések. Beogradból jelenti tudósítónk: A közoktatásügyi minisztérium ukázt adott ki, mely szerint Bozsor Ignjatot a vrsaci tanítóképzőhöz, Sztankovity Dragoljubot pedig a sombori gimnáziumhoz rendes tanárnak nevezték ki.

Pavle herceg Párisban. Beogradból jelenti tudósítónk: Pavle herceg expresszvonaton Párisba utazott.

A pikoló-kapuciner

ideges és hajszolt újságíró életünk egyedüli vigasza és támasza jobblétre szenderült, ahogy kénytelenek vagyunk ezt fájdalommal megtört szívvel jelenteni. A kávéházak tulajdonosai ugyanis ma meglepően egyforma hadijelentést közöltek a kávéházi harcokról, amelyben a pikoló árát 2:50 dinárra, a fehér kávé süteménnyel pedig 4:50 dinárra emelték föl borralaló — respekt. kávéralaló nélkül. Ezzel a ténnyel azután ránk nézve meghalt a rokonszenves fekete ital, mert mindennap nem „gönnölhatunk” magunknak ennyi dinár többletet. Nem tudjuk, mi okozhatta a kávéfajok ilyen meglepetésszerű drágulását, de ez bizonyára összefüggésben lesz a görög-olasz konfliktussal, valamint a fumei kérdéssel, ahonnan most nem kaphatnak kávé. Összefüggésben lesz a japáni földrengéssel, ahol bedőltek az összes kockacukorbányák és egyenes következménye a Ruhr-kérdésnek, ahol tudvalevően pikoló-kapuciner nem szabad mérni, mert a pikoló-jelző tiszteletlenség a megszálló fekete csapatokkal szemben, mert ők a „grande”-ra tartanak igényt! És... tudja isten, de biztosan összefügg még egy csomó ügygel, amelyről mi nem is tudunk. Tény csak az, hogy drágább lett és hogy a kávések még így is ráfizetnek. Szegények! J.

Félaru jegy a földmiveskongresszusra. Beogradból jelenti tudósítónk: A közlekedésügyi minisztérium félaru vasuti jegy kedvezményt ad mindazoknak, akik a szeptember 29. és 30-án Somborban megtartandó földmiveskongresszuson résztvesznek.

Jankovity és Kojity miniszter Szalonikiben. Beogradból jelenti tudósítónk: Jankovity dr. és Kojity dr. miniszterek Bitoljából Szalonikibe utaznak, ahol a görög kormány megbízottjaival tárgyalásokat folytatnak a szalonikii szerb kikötő ügyében.

* **Nikkelezni, kalvanzálni Krausz.** Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Mussolini a fumei kérdésről.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, szept. 12.

Mussolini a Daily Mailnek nyilatkozott a fumei kérdésről.

„Fiume — mondotta Mussolini — anyagilag többé került már nekünk, mint amennyi a gazdasági értéke. Fiume kérdésénél ma azonban ez már másodrangú kérdés, mert az ügy azóta nemzeti ügyé vált.

Remélem, hogy Jugoszlávia elfogadja az olasz feltételeket, miután az új tárgyalások nem vezethetnek semmiféle eredményre. Főleg eredménytelen volna az idegen közvetítések megkísérlése.

Fiumének az SHS állam és Olaszország között összekötő kapcsolatnak kell lennie és nem Páris almájának, mint volt a múltban.

A római politikai körök azt hiszik, hogy Franciorszag nem fog határozottan az SHS királyság mellé állni. A beogradi kormány kérte,

hogy az ultimátum határidejét hosszabbítsák meg, amihez Olaszország hozzá is járult.

Enyhítettek a devizarendeleten.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 12

A pénzügyminiszter I. br. 16364. sz. alatti rendeletét, amely 1922 szeptember 28-ikán kelt és a valuta-és devizakérdéssel foglalkozik, I. br. 35160. sz. 1923 szeptember 5-én kelt rendeletével módosította.

Az új rendelet szerint a devizakereskedelemmel megbízott bankok és irodák eladhatnak minden bel-

földi állampolgárnak saját személyes szükségletére havonként egy ízben ötszáz dinár értékű idegen valutát vagy devizát, a pénzügyminiszteri főfelügyelőség minden külön engedélye nélkül.

A bankok kötelesek minden egyes ilyen devizakiadást külföldi jegyzékben fölvenni és arról a felügyelőségnek havonként elszámolni.

Az esti kereskedelmi és ipari tanfolyamra beiratkozásokat szeptember 20-ikáig bezárólag fogad el a vezetőség. Jelentkezni Kozlovaeski Gyuránál lehet. Svetosavska (Szerbtemplom) utca, Banka Slavija. Részletes felvilágosítás ugyanott.

A németek temesvári ünnepe. Tegnap délelőtt nyitották meg ünnepélyesen Temesváron a bánáti sváboknak kétszázéves letelepedési ünnepségét. A kora reggeli órákban már nagy néptömegek lepték el Temesvár utcáit, a házak román, német és ó-frank zászlókkal vannak feldiszitve. A történelmi csoportok felvonulása után az ünnepség tizenötezer résztvevője vonult fel a főutcán. Az ünnepségek zavartalanul és a legnagyobb nyugalomban folytak le, a város román és magyar lakossága együtt ünnepelt a németekkel.

Ellenőrzik a számiakat. Az üzleteket és hivatalokat pénzügyőrök járják be és ellenőrzik, hogy a számlákon és üzleti könyveken rajta van-e az előírt bélyegilleték. A hiányosan feltűbélyezett számlák tulajdonosait megbüntetik.

Gyógyszerárutárifa készül. Beogradból jelentik: Az egészségügyi minisztériumban új tarifát állítanak össze a gyógyszerárúkról. Az árjegyzék az ország egész területére lesz érvényes.

A török asszonyok az orosz nők ellen. Az Universul című bukaresti lap konstantinápolyi tudósítója jelenti, hogy a konstantinápolyi török hölgyek sok aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be az angorai kormányhoz, amelyben az orosz nőknek Konstantinápolyból való kiutasítását kérik. Kérésüket azzal indokolják, hogy az orosz hölgyek káros hatással vannak erkölcsükre és a vagyoni viszonyokra. Nyíltan hangoztatja a folyamodvány, hogy az orosz menekült asszonyok igen szépek, a török férfiakat magukhoz édesgetik, azután étterrel, kokainnal és mindenféle alkoholos italokkal tönkreteszik őket. A jobb társaságból való török férfiak is szívesen keresik föl azokat

a mulatságokat, melyeket ezek az orosz hölgyek rendeznek. Emiatt sok férfi elhanyagolja családi kötelességeit, az orosz asszonyokkal rendezett orgiákban pedig sokszor egész vagyontukat elvesztik. A kérvényt a konstantinápolyi előkelő világ igen sok hölgytagja írta alá.

„Kalauz ur, mikor lesz vasuti szerencsétlenség?...” (Romániai előadás). A szamosvölgyi vonalon a tegnapi reggel Dész felől jövő tehervonat kisiklott és három kocsi békésen lefordult a töltésről az apahidai bejárónál. Egyéb baj nem történt. A döglött vagonokat a sinekről félretakarították, úgy, hogy az utána jött gyorsvonat némi késéssel, nyugodtan folytatta útját. A gyorsvonat utasai természetesen az ablakhoz sietve, némi borzadállyal nézték a jobblétre szenderült vagonokat és megindult a szokott társalgás a gyakori szerencsétlenségekről. Az apahidai állomáson tíz-tizenöt percet szokott állani a szamosvölgyi. Egyik ur a vonat mellett álló kalauz fejé fölé cigarettázva, hangosan rá szólott:

— Kalauz ur! Mikor és hol lesz a legközelebbi vasuti szerencsétlenség?

A kalauz találva érezte magát, mint szolidáris vasutas és meglepődve a kérdés szokatlanságától, ingerülten rászólt:

— Nem tudom. Miért kérdezi?
— Mert szeretnék azelőtt leszállani.

A jökevény vonat erre megindult.

Feltöltik a Tisza-partot. Beogradból jelentik: A földmivelésügyi minisztérium megfelelő híteit szavazott meg, hogy Beeskerek környékén a Tisza folyó partjait feltöltésék. A beeskereki folyamvédeleki hivatal rövidesen már megkezdi a munkálatokat.

Lefoglalt szüzdohány. Rajity Szvetozár és Csólitj Zsiva botosi földmiveseknél nagyobb mennyiségű szüzdohányt és egy dohányvágó kést foglalt le a pénzügyőrség.

Vasárnap megalakul a háztulajdonosok egyesülete. A beeskereki háztulajdonosok vasárnap este a Club-kávéházban előértekezletet tartottak, amelyen véglegesen elhatározták, hogy érdekeik megvédésére egyesületbe tömörülnek. Az új egyesület szeptember 16-án, vasárnap délután két órakor tartja alakuló gyűlését a Kaszinóban.

* **Szüreti multság** lesz folyó hó 15-én, szombaton a **Hollósi-féle** vendéglőben, ahol jó étel- és italokról gondoskodva van. A zenét a jóhírű tüzoltózenekar szolgáltatja. Táne reggelig. Belépődij nincs. Számos látogatást kér **Hollósi József** vendéglős.

A **„Ma Este”** színházi és művészi hetilap legújabb, 3-ik száma megjelent ismét gazdag tartalommal, az illusztrációk tömegével. Kapható az „Orient” főutcai üzletében. Ára 6 Din.

* **Atutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

„Elegante Welt” legújabb száma megjelent és kapható az „Orient” főutcai üzletében. Ára 12 Din.

* **Elveszett 11-én délbén** a Fő utcán a Moljac-patika és a Volta között egy lila bross apró brilliánsokkal körülakva. A becsületes megtaláló adja le illó jutalom ellenében a Grünbaum-cégnél.

„Die Dame” legújabb száma kapható az „Orient” főutcai üzletében. Ára 15 Din.

* **Nagy és dus raktár angol és hollandi férfiszövetekben.** Elsőrangú eseh vászon, kanavász és barchett stb. a legolcsóbb árban kapható Meiszner Jánosnál Sarčán.

Francia divatlapudonságok érkeztek meg. „Toute la Mode”, „Paris Mode”, „Paris Elegante”, „Modiste Parisienne”, azonkívül a berlini „Die praktische Berlinerin”, a bécsi „Blatt der Hausfrau”. A divatlapok kaphatók az „Orient” főutcai üzletében.

* **Atutalások, hitellevelek és csekkek** az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

„Sport im Bild” legújabb száma megjelent és kapható az „Orient” főutcai üzletében. Ára 10 Din.

Filc-, diffin-pán-kalapok érkeztek!

Ruhák, Jumperok és bluzokban nagy választék
Filckalapvasalást és kalapalkitást jutányos árban vállal
ASZLANYI JULIA
kalap- és nődivatterme
Nemanjina (Jenő herceg) u., Tunner-ház.

A nemszláv tanítók vizsgálója.

Megállapították a sorrendet.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, szept. 13.

A nemszláv tanítók, mint ismeretes, vizsgáznai tartoznak az államnelyvből és a nemzeti tantárgyakból. Az elemi iskolai oktatásról szóló törvény szerint a rendes tanítói állományba csak azon nemszláv tanítók vehetők fel, akik az előírt kötelezettségeknek megfeleltek, vagyis az elrendelt vizsgát sikerrel letették. A bányai elemi iskolai tanítók a következő sorrendben vizsgáznak.

Szeptember 19-én: Beckerek, Dzsombolj, Gornja Muzslja, Beodra, Torda, Novi Becej, Vranjevo, Nova Crnja, Hajfeld, Rusko Selo, Soltur község tanítói és tanítónői.

Szeptember 20-án: Charleville, Sveti Hubert, Nova Crnja, Csesztereg, Srpska Crnja, Toba, Hetina, Panesevo, Vojlovica, Glogonj, Dolovo, Ivanovo, Jakuba, Kovin, Mramorak, Omoljica, Ploesica, Skorenovac, Francfeld, Deliblato, Slov. Aleksandrovac, Seleus, Alibunar, Vladimirovac, Bela Crkva, Karlsdorf, Nikolinec, Strazsa, Mali Komulus tanítói és tanítónői vizsgáznak.

Szeptember 22-én: Nemaeska Crnja (Sizidolgov Éva), Velika Sredista, Kudrica, Dobriesevo, Vrsac, Veliki Zsam, Ritisevo, Vlajkovac, Mali Zsam, Fabijan, Šušara, Grebenac, Krusesica, Margita, Mariolana, Veliki Gaj, Kanak, Srpski Crnja, Srpski Neuzina, Jermenovoi, Stari Lec, Hajducica, Gyurgyevac, Pustnjis, Padina, Kutine, Uzdin, Jarkovac (Meng József), Debeljaca, Szakule, Kovaesice, Bega Sveti Djurdj, Katarina, Rudolfszgnad nemszláv tanterei kerülnek sorra.

Végül szeptember 24-én: Rudolfszgnad, Mihajlovo, Perlez, Martinica, Srpski Elemir, Nemaeski Elemir, Sarsa, Botos, Ernesztovac, Banatski Dvor, Novi Itebej, Klék, Torda, Aradae, Lazarevo, Supljaja, Rogendorf, Srpski Lec, Beloblato, Mali Torak, Novoselo, Csenej, Dzsombolj és Vrsac érdekeltjei teszik le az előírt vizsgát.

Az államnyelvi vizsgát Beogradban tartják meg.

Elcserélném

Hódmező-Vásárhelyen levő kis családi hazamat Veliki Beckerek vagy környékén egy hasonlóért. 1578

Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkoreseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Beckerek, Etvosova u. 5.

Ítélet az aradáci gyilkosságban.

Egy évi börtön. — Két vádlottat felmentettek.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, szept. 13.

A becskeréki törvényszék büntető tanácsa tegnap délelőtt bonyolult bűnügyben hozott ítéletet. A vádlottak padján Abalovszki Gyuro aradáci földmives és három társa ült, akiket nem kisebb bünnel, mint szándékos emberöléssel vádoltak.

A vádirat szerint Tóth Pál aradáci 21 éves ujone ez év május havában éjjel Abalovszki György Hanos Misa és Vozav Gyula földmivestársaival a koresmából hazafelé igyekezett. Az uton régi haragosával, Hanos Györggyel találkozott. Nem tudni melyik félnek a kezdeményezésére, újra kitört a régi ellenfelek között a háborúság, mely ezuttal szomorú fináléval végződött. Az illuminált állapotban lévő szabadságos ujone, barátjaival nekiesett a szerencsétlen Hanos Györgynek és leteperte a földre. A dulakodás hevében a támadók bicskát rántottak és több késszurással megölték a védtelen legényt.

A büntetőtanács elnöke Bunity

Ivo dr. törvényszéki bíró, a tanács tagjai pedig Balla Emil és Bakula Géza voltak. A vád képviselőiben Maximovity Szvetiszlav királyi ügyész jelent meg.

A bíróság az orvosszakértők vallomásával és a tanúk kihallgatásával teljesen tisztázta a bonyolult bűnügyet és megállapította, hogy a halálos dőféseket Hanos Misa és Abalovszki György adták az áldozatnak. A büntető tanács ezért Hanos Misát és társát szándékos emberölés bűntettében bűnösnek mondotta ki és egy-egy évi börtönre ítélte. A büntetésből négy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vesznek. Tóth Pál és Vozav Janko bűnösségét a bíróság nem látta beigazoltnak és ezért felmentő ítéletet hozott. Az ügyész súlyosbításért, a védők és vádlottak pedig enyhítés végett fellebbeztek. A bíróság az ítélet jogerőre való emelkedéséig szabadlábra helyezte a két elíteltet.

Megtérítették a városi tisztviselők drágasági pótlékát.

Az adórészesedést még mindig nem folyósították.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, szept. 13.

Beckerek városa, több vajdasági helységgel együtt — mint ismeretes — már hosszabb idő óta elkeveredett harcot folytat az állam adósságának kifizetése érdekében. A minisztertanács egy régebben hozott határozatában, a községi közegek utján behajtott állami adók után tíz százalékos részesedést állapított meg, amely közvetlenül a befizetés eszközzése után volna folyósítható. Beckerek városa nagy sulyt helyezett az állam követeléseinek behajtására jelentékeny adóösszegeket vett be, a befolyó pénzeket pontosan befizette az állampénztárnak, egyszóval megbízatását a legkorrektebb módon teljesítette. Ezzel szemben a város méltán elvárhatta volna, hogy hasonló bánásmódban részesüljön. Az állam azonban nem sietett annyira a százalékok megtérítésével s az összeg kintalása helyett állandóan ígérekkel és terminusokkal traktálta a pénzt sürgető vezetőséget. Némelyik város már azzal a tervvel is foglalkozott, hogy lefoglalja a jogos követelés nagyságának megfelelő összeget az állami pénzből, befolyásos állású minisztériumi tisztviselők azonban még idejében lefújták az egyéni vállalkozást.

Azóta hónapok mulottak el, anélkül, hogy jelentősebb fordulat következett volna be a régóta húzódó ügyben. A szeptemberi „Hirlap” tegnapi számában beogradi jelentés alapján azt a hírt közölte, hogy a belügyminisztérium B. B. B. ügyosztálya 1.871.000 dinárról szóló költségvetést terjesztett a pénzügyminisztérium elé, amelyet a minisz-

terium jóvá is hagyott. A rendkívüli budgettel — mondja a lap — a B. B. B. ügyosztály régóta húzódó vitás ügyet intézett el, mert a megszavazott 1.871.000 dinárt a tíz százalékos állami adórészesedés fejében utalják ki a városoknak.

Értesülésünk szerint a megszavazott összeg nem az adórészesedést tartalmazza, hanem a városi alkalmazottak 1919—1920. évi rendkívüli drágasági pótlékának a fedezését. Az adósszállék fejében Beckerek csaknem egy millió dinárt követelhet, míg most csak kilenvennégyezer dinárt állapítottak meg. Ez az összeg tehát csakis a drágasági pótlékokra szólhat.

Sport

Tennisverseny Novi Sadon. Szeptember 16-án országos tennisversenyt rendeznek Novi Sadon. A verseny iránt sportkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Slavija SE az őszi idényben ismét megerősödvé veszi fel a küzdelmet. Két játékosát — Hermann és Banalt — akik nemrégiben vonultak be, a felülvizsgálaton katonai szolgálatra alkalmatlanoknak találták. Mindkét játékos visszajött Beckerekre és a Slavija legközelebbi mérkőzésein már résztvesznek.

Az egyetközi bizottság új tisztikara, Julius 11-én, kedden este tartotta meg a veliki becskeréki egyetközi bizottság tisztújító ülését. A bizottság — amelyben minden becskeréki sportegylet képviselve van, élénk vita után a következő tisztikart választotta: Elnök Moity M. (Obility); titkár Gruin (Obility); klubközi kapitány: Gerdec (Zselj); pénztáros: Teichner (Kadima); szerzetáros: Danikov (Ratarszki).

Őszi divatlevél — Párisból.

A párisi nő sárgára festi az arcát. — Az új szoknyadivat: marad a hosszú szoknya.

Páris, szeptember hó.

Néhány napja csak annak a rendkívüli társasági eseménynek, amelyet a kínai bál jelentett a párisi felső tízezer számára. A nagyopera zsu-foláig megtelt, mert a szezon első nagy eseményéről senki sem maradhat le, aki vérbeli párisi. Természetesen sok az idegen, akik ma mindenütt ott vannak, ahol valami „igazi párisit” látni lehet. A bál meglepő eredménnyel végződött: valósággal megváltoztatta a párisi hölgyek arculatát. A világhírű Cotty ma már nem valami új ruzssal szerencsételteti a vevőit, hanem valami Orange a la Chinevel, amelynek segítségével az arc olyan sárgává varázsolható, hogy a mennyei birodalom hölgyei méltán megirigyelhetik ezt párisi társaiktól. A párisi hölgyek ezzel a nagyszerű tempóval legalább háromszáz esztendővel előzik meg a haladást — írja az egyik francia divatlap levelezője, aki megállapítja többek között azt is, hogy rövid néhány száz esztendő múlva ugyanis a mennyei birodalom napsugarai fogják bearanozni Páris.

A szabályos szép szemek európai vonalait is megunták a párisi hölgyek és a kínai tus segítségével mandulavágás formára alakítják szemüket. Tavasszal még borotválta a szemöldökét a párisi nő, hogy vékony Tutenkhamen vonalat kapjon, ezóta csak olyan divat jöhetett, ahol a szemöldökre még mindig nincs szükség. Csak a ruza marad meg az ajkon, mert az szép csillogást ad a fognak és erről a párisiak még egész Kína kedvéért sem bajlandók lemondani.

Az őszi és téli divatról beszélnek ma minden tablejénál és dejeunénél Párisban, de ezek csak találgatások mind, mert a párisi divatpátrónusok még csak kezdenek haza szállingózni a tengerpartról, ahol a nyár legnagyobb részét töltik, természetesen nem pihenéssel, hanem új, szenzációs kreációk kombinálásával.

A divat uralkodó anyaga az őszi és a téli szezonban azonban már nyilvánvaló, hogy a payendre. A francia gyarak jóelőre raktárakat készítettek az új anyagból, nehogy meglepetés érje a külföldieket, ha a kreációkhoz szükséges anyagokat importálni akarnák. A legújabb divatanyagban, himzésben és díszítésben a stíl felé hajlik, azonban ez a megállapítás még nem végleges, mert még csak néhány cég tartott bemutatót és hátra vannak még a legnagyobb fejedelmek, a Jenny és René.

A jelen pillanatban még semmi bizonyosat nem lehet megállapítani az új divatról, mert közvetlen most allunk a párisi divatfejedelmek, a Bernard & Comp és Drecollé premierjei előtt, amelyek legalább is egy időre diktálni fogják a divatot. Legbeavatottabb helyről kapott párisi információink alapján annyit azonban már most is megemlíthetünk, hogy valamilyen különösebb forradalom az őszi szezonban nem várható. A szoknya hosszu marad, egész hosszu, sőt bokáig érő és glóknis. Az őszi kosztümökben marad a rövid kabát, de a fazon egészen megváltozik, és a szokkinget egy keppszerű glókniskabát kombinációja fogja felváltani.

Yokohama és Tokio.

Milyen városokban pusztított a japáni földrengés?

Japán két legvirágzóbb városa, Tokio és Yokohama, minden orientális külsőségeik mellett is ma már európai metropolisokkal vetekedő, világvárosi stílusú empóriumok. Tokio (Jed) Japán fővárosa, császári székhely, két és fél millió lakossal. Ez a város a japán kultúra, tudás és művészet központja. Van egyeteme, mérnöki főiskolája, földrajzi és pedagógiai intézete és olyan közönyvtára, amelynek híre a British Muzeum könyvtárához hasonlítható csak. Rendkívül forgalmas, élénk, főleg japán kereskedelem folyik ebben a városban, amelynek európai külsejű részei párisi eleganciájúak. A japán lakosság legnagyobb csoportja selyem, pamut, porcellán és fayence munkákkal foglalkozik. Történeti és kulturadokumentuma az Aszakusa nevű budhista templom és a régi japáni temetők. Tokio vasúti végpont, a Szumide torkolatánál, festői fekvése van és a Muzaszai tartomány székhelye.

Yokohamát lendülő európai kereskedelme, kiviteli és behozatali cikkei, (selyem, tea, réz) és teljesen nyugati színezetű berendezése talán Japán második városává emelik, de sokban még Tokión is túlszárnyal. Az idegen hatalmakkal megkötött legelső szerződések idejében csak halászfalu volt még, ma már óriási kiterjedésű város, az a hely, ahol a legtöbb civilizált európai telepedett le Japánban. A városnak kínai, japán és európai városrészei vannak, villamos vasútja és világitása elsőrendű. Az a vetélkedés, amely a japán és kínai és európai kereskedők között évek hosszú során kifejlődött, lázas, lüktető külsőt ad Yokohamának, amely most — a világ egyik legnagyobb katasztrófájaképpen — teljesen elpusztult.

Nyilttér

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Felhívás.

Értesitem a t. közönséget, hogy a Srpska Krupa-szállodát október 1-én átveszem. Felhívom az összes érdekelteket, hogy október 1-ig jelentkezzenek dr. Hubert Zsigmond urnál Krunska (Korona) utca.

1702

Ivan Rakić.

Valódi szegedi paprika

kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os plombirozott zsákokban 299

Vesica Emlinél Subotićán, Stosova u. 3.

Állandóan nagy mennyiség raktáron.

Dražbeni oglas.

Opština Torda prodavaće 17. septembra (ponedeljnik) pre podne u 10 sati, na javnoj dražbi, 9 komada nerasta.

Dražba će se obaviti u opštinskoj kući.

Torda, 12. septembra 1923.

Iljivić, beležnik. Mezeji, knez.

Árverési hirdetmény.

Torda község 1923. évi szeptember hó 17-én, hétfőn d. e. 10 órakor nyilvános árverésen elad 9 db kant. Az árverés a község házában lesz megtartva. 1712

Torda, 1923 szeptember 12.

Iljivity, jegyző. Mezei, bíró.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Eladó ház

szabad kézből

két szoba, konyha és mosókamrával. Vétel esetén azonnal beköltözhető

Bővebbet a tulajdonosnál Nyeguševa (Kisfaludi) utca 2793. sz.

Gyors- és gépiró(-nő)

kerestetik német és magyar nyelvű levelezésre és irodai munkára, jó díjazás mellett. Ajánlatok „Ügyes” jel-igére e lap kiadóhivatalába küldendők. 1710

Csere.

Cserélnék házat valakivel, aki optált Magyarországra. A ház Szőreg községben van Szeged mellett.

Közelebbi értesítést Bajza utca 5. szám balra

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

Megérkeztek az őszi szezon legújabb KALAPUDONSÁGAI. Pán-, bársony, velur-, tiffin-, bőr- és nemezkalapok! Továbbá jumper-pamut D. M. C. pamut, szalagok, műselymek minden szinten Arcfátyol, menyasszonyfátyol, koszorú, kalapdiszkek, művirágok, kócsagok, harisnya, kezttyű, övek, gyöngyök, ruhaszettek nagy választék. Gyászkalapok állandóan raktáron. 1675

KARTYÉNÉ TOLVAY LAURA divatterme, Vel. Beeskerek, Aleksandrova (Fő) u. Javításokat és vasalásokat elvállalok és gyorsan, pontosan eszközölöm.

Elsőrendű válogatott hosszufajta tartós

rózsaburgonya

métermázsánként 175 dinárért kapható — vagonfélékben is — míg a készlet tart 1661

GERGELY SAMU fatelepén.

Telefon 246.

Állandóan raktáron van és kívánságára házhoz

szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerb nyelven:		Fidibusz		Illustrierte Zeitung	
Vreme	1.-	Moinárok Lapja	4.-	Berliner Tagblatt	20.-
Politika	1.-	Nemzeti Sport	3.-	(Woche)	4.-
Pravda	1.-	Jugoszláv Sportélet	2.-	Die Voss	5.-
Balkan	1.-	Erdélyi Sport	2.-	Ost und Süd	3.-
Dnevnik	1.-	Sport Hírlap	3.-	Moderne Welt	18.-
Radikalski Glasnik	1.-	Az Újság	3.-	Das Illustrierte Blatt	5.-
Banatski Glasnik	1.-	Az Ember	5.-	Die Fackel	20.-
Večerna Pošta	1.-	A Kék Madár	15.-	Olasz nyelven:	
Zabavnik	2.-	Francia nyelven:		Corriera della Serra	
Illustrovani List	2:50	Le Temps		4.-	
Figaro	1.-	Le Petit Parisien		4.-	
Obzor	1:50	Le Matin		4.-	
Vesele Novine	2:50	Le Journal		4.-	
Hrvat	1:50	Journal des Debats		4.-	
Magyar nyelven:		L'Humanite		4.-	
Torontál	1.-	Sourir		12.-	
Bácsmegyei Napló	1:50	Journal Amusante		12.-	
(V. 2.-)		La Vie Parisienne		15.-	
Hírlap	1:50	Illustracion		30.-	
(V. 2.-)		Angol nyelven:		Blatt der Hausfrau	
Délbácska	1:25	Daily Mail		4.-	
(V. 1:50)		The Times		12.-	
Világ	3.-	Német nyelven:		Wiener Mode	
(V. 4.-)		Zagreber Tagblatt		15.-	
Az Est	3.-	Elegante Welt		12.-	
(V. 4.-)		Berliner Tagblatt		4.-	
Tőzsdei Hírlap	3.-	Neue Züricher Ztg.		4.-	
Ellenzék	2.-	Neue Freie Presse		4.-	
Újság	2.-	Neues Wiener Journal		4.-	
Aradi Közlöny	2.-	Neue Zeit		1.-	
Berlini Magyar Újság	2.-	Temesvarer Volksblatt		2.-	
Vajdasági Kultúra	7.-	Reigen		14.-	
Philatelia	10.-	Das Interessante Blatt		4.-	
Autó	10.-	Sport im Bild		10.-	
Egyenlőség	7:50	Die Börse		10.-	
A Szellem	10.-	Fliegende Blätter		5.-	
Borsszem Jankó	5.-	Faun		5.-	
Színházi Élet	6.-				
Tolnai Világlapja	7:50				

Árak dinárban értendők. (V. = vasárnapi szám.)

Ezeket kívül kívánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient“

hírlapterjesztő vállalat V. Beeskerek, Aleksandrova u. 5.

Hirdetéseket felvesszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1458

Felhívás

valamennyi háztulajdonoshoz.

A velikibeeskereki háztulajdonosok egyesületének előkészítő-bizottsága tisztelettel meghívja az összes háztulajdonosokat a folyó hó 10-án (vasárnap) délután 2 órakor a Kaszinó helyiségeiben megtartandó alakuló közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az előkészítő-bizottság jelentése eddigi munkálkodásáról.
2. Az alapszabályok tárgyalása.
3. Az egyesület vezetőinek megválasztása.
4. A tisztviselők megválasztása.

Veliki Beeskerek, 1923 szeptember hó 12-én.

Az előkészítő-bizottság.

Árverési hirdetmény.

Szeesanj község előjárósága ezenel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező gőzmalmot és az ezzel összekapcsolt villanytelepet és gőzfürdőt a képviselőtestületnek 31/1923. számú határozata folytán december hó 1-vel kezdődőleg 6 évi időtartamra 1923. évi október hó 18-án d. e. 9 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe kiadja. Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Szeesanj, 1923 szeptember 16.

M. Nikolajević,
jegyző.

Sz. Feimer,
bíró.

Alig használt 1704

csukott hintó

olcsón eladó

Meissner Jánosnál Szárcsán.

Különféle magánjárógarnitú-

rák, magányos cséplők, kazá-

nok és egy komplett mozi-

berendezés eladók. 1707

Rózsa Ferenc St. Kanjizsa, Bácska.

Ügyes

irodistakissasszonyt

kezdőt, szerb-magyar nyelv-tudással keresünk. Irásbeli ajánlatokat „Ügyes” jel-igére a Torontál kiadóhivatalához kell címezni.

VR SAC és vidékén HIRDE-TÉSEKET a „TORONTAL” részére felvessz 988

GRÓB JENŐ
hírlap hirdetési iroda, VR SAC.

Kiadja Pleits Fer. Pál.